Ч. 160 (13.108). Львів, субота 23. липня 1932. Poсztowa opłatą zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На порозі революції.

Скасування автономії Прус. — Воєнний стан у Берліні. — Арештування президента поліції та усунення силою пруського кабінету. — Роля армії. — Становище демократичного табору. — Трівога у Баварії.

Львів, 21. липня 1932.

Події у Німеччині покотилися більше-менше по тому шляху, який передбачувала вся преса німецька й позанімецька, серед неї і ми, які вже з приводу димісії уряду Брінінґа писали про історичні дні Німеччини. Цей шлях веде у невідому темряву, яка завжди є чимось найгіршим для державних керманичів, що при кожному кроці повинні думати, чи не заведе він у пропасть, а на надуму взагалі не мають вже часу ні можливости... Останні телеграми кажуть про найбільш дивоглядну, але й найбільш трагічну для Німеччини ситуацію, яка витворилася у тій середноевропейській великодержаві: в ролі оборонців конституційного ладу виступає пруський уряд і президія берлінської поліції, а ніби „замаховцем" є президент республики та централістичний німецький уряд. Факт, що пруський уряд не тільки скаржить декрет президента до державного трибуналу у Ляйпціґу, але й не підчиняється цьому декретові — є так само перший і досі небувалий в історії німецької республики, як першим і небувалим досі є зміст того декрету: припинення конституційно-автономічного устрою Прус, як союзного німецького краю і встановлення для Прус державного комісаря в особі німецького канцлера. Такого рішення давно вже домагалися гітлерівці, які опинилися у гротесково-безвихідній ситуації, увійшовши з великим шумом, як побідники, до пруського сойму, та вставши не маючи змоги скласти повний уряд і позбутися соціялістичних міністрів. Кілька днів тому президент пруського ляндтаґу нац.-соц. д-р Керль окремим листом до канцлера Папена домагався примусової димісії уряду Бравна та встановлення державного комісаря для Прус при застосуванні 17. ст. веймарської конституції (про усування міністрів). Інші союзні краї, передусім Баварія, найрішучіше відраджували вволити волю гітлерівців, перестерігаючи канцлера і президента республики, що нарушування автономії одного союзного краю є надзвичайно небезпечним експериментом. Наскільки вони казали правду, вказує на це хочби той один факт, що вже для самого відбирання агенд від пруського уряду треба було проголошувати воєнний стан у Берліні, який формально віддав всю владу в руки команданта військової округи, і треба було ввести військо до палати президії пруської ради міністрів і до кабінету міністра внутрішніх справ!

Гротесковими є теж арґументи, якими обі сторони поборюють себе: німецький уряд подає як причину призначення державного комісаря для Прус — інертність пруського уряду та невміння опанувати ситуацію. Іншими словами канцлер фон Папен, міністр внутрішніх справ фон Гайль і ген. Шляйхер усю вину за останні кріваві випадки у Німеччині, зокрема за недільну стрілянину в Альтоні, звалюють виключно на пруського міністра Северінґа, соціяліста, зненавидженого націоналістичним табором. Зновуж пруський уряд і німецька демократія обвинувачує уряд фон Папена у розпутанні стихії через скасування заборон, виданих б. мін. Ґренером, зокрема через реактивування штурмових відділів Гітлера і дозвіл носити однострої.

В усій цій історії дуже прикрою є особиста позиція марш. Гінденбурґа. Нема двох думок, що свій другий вибір на президента республики він завдячує б. урядові канцлера Брінінґа та центровим і ліво-демократичним партіям, зокрема соціял-демократам. Сьогодні він насторожує проти себе знову весь демократичний табор Німеччини. Не менше незручною є позиція уряду фон Папена. Це ніби позапартійний кабінет фаховців, який запевнив собі лише тиху підтримку націонал-соціялістів. Для цієї підтримки він увійшов в явний конфлікт не лише з опозиційним партійно-політичним табором, але й урядами союзних країв, які не боронять тої чи іншої партійно-політичної платформи, лише найбільш засадничої для себе справи, якою є автономія країв, застережена їм залізним канцлером Бісмарком.

Найближчий етап німецьких подій залежить саме від 2-ох чинників: 1) від становища професійних робітничих орґанізацій, які остають під впливами або соціял-демократів, або католиків (центра) або комуністів і 2) від становища інших союзних країв, як вони зареаґують на припинення автономії Прус. Памятаємо, що німецьке робітництво у відповідь на т. зв. пуч Каппа тому 12 літ проголосило ґенеральний страйк і уряд Каппа примусило до димісії. Нині це робітництво здеморалізоване і розбите нещасливою тактикою соц.-демократів, які на те вибирали Гінденбурґа і підписувались під усіми його „примусовими розпорядками" („Нотферордну́нґен" Брінінґа), щоби нині йти у спільному фронті з... комуністами. Тому можна сильно сумніватися в успіх евентуального ґенерального страйку в Німеччині. Не відомо теж, чи союзні краї зсолідаризуються з пруськими міністрами, чи теж канцлер фон Папен зуміє вспокоїти їх затривожених централістичними зазіханнями Берліна.

Тимчасом на вулиці Берліна вийшло військо. Разом з оголошенням воєнного стану починається нова фаза виборчої кампанії у Німеччині. Нова президія берлінської поліції, нова влада у Прусах — усе це безпосередньо залежить уже — від міністра військових справ ген. Шляйхера! Чи обмежиться він лише до ролі міністра у кабінеті фон Папена чи надокучить йому той параван? Як поведеться особисто Гітлер? Як далеко схоче йти на уступки Гітлерові фон Папен і чи не схоче він в останньому моменті таки навязувати з лідерами частини ненаціоналістичного робітництва?

Все це питання, на які відповідатимуть уже найближчі дні.

У С. Р. С. Р. „бракує всього"...

Ревеляційна стаття проф. Славіка.

Між ріжними голосами очевидців-подорожників, що вертаються із С.Р.С.Р. особливу увагу звертають свіжі враження чеського професора д-ра І. Славіка, що вернувся вже втрете за останніх 6 літ із мандрівки по Радянському Союзі. Проф. Славік ріжниться тим від ріжних славних англійців і французів, що знає тамошні обставини, мову, а головно передвоєнний стан, врешті він рішучий симпатик нового радянського будівництва.

Його стаття в „Народні Освобозені", органі чехословацьких леґіонерів дуже характеристична:

„Обіцяв я редакції, що напишу кілька статтей про цьогорічну свою прогульку до СРСР., як це зробив я після першої та другої подорожі. Хоча мав би я до цієї праці більше охоти, ніж раніше, відкладаю опис своїх вражінь на кілька тижнів, а чому, скажу щиро. Переживання з цьогорічної моєї подорожі (я був у Москві, Ленінграді, Нижнім Новгороді, Харкові, Києві) такі прикрі, що треба аж довшого часу, щоби спокійно писати про те, що очі мої бачили. Нині обмежуюсь до короткого справоздання.

ПОЛЯ ЛЕЖАТЬ ОБЛОГОМ.

„Підчас цьогорічної прогульки я старався передовсім оглянути те, що я бачив у 1926 і 1927 р. і переконатись, що змінилось і як, чи можна ствердити поступ чи ні. У більшості випадків я ствердив, що цих змін не можна назвати поступом. У 1927 Росія жила у достатках, цьогож року найбільші міста живуть у нужді. Бракує там усього. Скрізь черги без кінця, недостача харчів страшніша, ніж колинебудь у нас за війни. Є загроза ще більшої катастрофи, бо врожай поганий. Не наслідком стихійного нещастя, а тому, що ріля необроблена. Ідучи сотнями тисяч кільометрів глядів я з поїзду на радянські поля. Як син хлібороба, з краю, де добре вміють працювати на землі, вмію відріжнити працю від крутійства. А крутійства бачив я занадто багато. Не тільки ті простори, що їх обсівали у 1927., нині нетикані, ще й бачив я непроглядні лани цукрових буряків схожі на джунґлі. Навіть у першім тижні липня буряки були здебільша неперебрані. Збіжжа — рідке та низьке, навіть на українськім чорноземі.

КРАМНИЦІ ПОРОЖНІ.

Всі міста, які оглянув я, це клясичний образ того, як уряд зумів висмоктати населення і взяти від нього все під покришкою, що будує промисл. У 1927 р. можна було бачити у російських містах крам, хоч і поганої якости. Нині в крамницях не побачите дослівно нічого, ясно крім горівки і то дуже дорогої. Про щонебудь подумаєте, там цього нема. Я пересвідчений, що як би такий стан трівав у Празі хоч би кілька днів то чехословацьких міністрів розшматувалиб а членів міської ради вішалиб на ліхтарнях. Не прибільшую ні трохи. Щож на це народ, робітники? Вони вірять в останню догму, яку проголошує державна партія. З кимнебудь розмовляєте, кожний вам скаже, що перша пятилітка була тільки періодом будови великого промислу. Залізом, вугіллям, електрикою не наїшся і не зодягнешся; хліба, одежі, дрібних буденних потреб дасть вам щойно друга пятилітка. „Віримо, віримо, віримо" — ось слова, якими кінчить розмову кожний громадянин прихильний до радянського режіму. Вірить і зовсім забуває про те, що радянський уряд пророчив про успіхи легкого промислу та хліборобства. Другу пятилітку бачуть вони втілену в особі богині щедрот, яка принесе зі собою все потрібне.

СЛІПА ВІРА В МАШИНУ.

Ви просто приголомшені тим, як у цій вірі чути відгомін старого православія. Пятилітка і побудовані підчас неї машини це фетиші, що спасуть нарід і принесуть йому добробут. Я розмовляв із неодним та ніодин не сказав; „буде добре, коли будемо працювати". Ні, так вони не скажуть, а кажуть: „добре буде, коли матимемо досить машин, бракує нам машин". Машина це фетиш навіть для провідників. Зовсім занедужали на „машинохвальство" — вірять у фабрику, у новий рід забобону.

„У всіх згаданих містах я бачив, як нищать святині і будують фабрики. Яка ріжниця! Від віри в машини, при яких люди стоять бездільно так само як при вірі в ікони далеко ще до мистецтва, як орудувати машинами і до мистецтва, як треба працювати. У цьому саме трагічне становище більшовицької провідної партії. Усі народні засоби більшовики вивласнили, всю Росію випродали, щоби добути доляри на будову фабрик і машин. І нині стоїте перед питанням: яка пропорція між тим, що відобрали народові все, що він мав і тим, що йому дали за це і можуть дати?"

ЧИ ФРАНКО ПОВИНЕН МАТИ НАГРОБНИК?
Хто каже, що так, нехай пішле жертву до „Центробанку" на вкладку ч. 9003. (чекове конто ч. 143,467; дописати: „На будову нагробника Франка").

Ліквідують решту кооператив на Дубенщині.

Дубенське старостbо, що, як відомо, зліквідувало у своїм районі три четвертих усіх українських кооператив, розіслало тепер до всіх недобитків, себто до всіх ще чинних українських кооператив, письма з домаганням представити плани уладження кооперативних крамниць і заплатити кошти комісійних доходжень. Це домагання означає ліквідацію решти українських кооператив, бо таким самим способом ішла також ліквідація всіх тих кооператив, що їх старостbо позамикало під притокою, що їх домівка невідповідна на крамницю. Невже нема способу спинити цю ліквідацію?

—o—

Голод на Бойківщині.

Інтервенція посла Дм. Величковича у міністра суспільної опіки.

Перед кількома днями подали ми статтю пос. Величковича про страхіття голоду на Бойківщині, а нині приходиться нам доповнити ці відомости ще сумнішими фактами.

Маємо автентичні інформації, що мешканці гір, головно з пограничної смуги в Турчанському і Скільському повіті вже ходять — як самі кажуть — *„пастися“!!* В хаті не мають ніяких харчевих засобів, а йдуть на полонину і там випукують корінчики зел, які споживають в сирому стані або варять. Щоденним їх кормом стали била конюшини. Є ок. 30 громад, в яких тільки деякі родини мають вівсяний оципок, а всі інші тяжко голодують. Недавно в Турці під мурами суду сидів один богатший господар та заїдав хліб. Побіч нього сів другий з вимарнілим лицем і несамовито вдивлявся у хліб свого сусіда. Цей зїв частину, а решту хотів ховати до торби. Тоді добув із себе останки голосу голодний селянин та просив хліба. Сусід дав його. Мужик із звірячим апетитом кинувся на той хліб, частину зїв, а решту сховав для дітей, та сказав:

— Я вже не тямлю, коли їв хліб; якби ви були мені цього куска не дали, то чув,, що був би не видержав і силою видер би його від вас...“

Через посуху нема паші і корови перестали доїтися — а ті господині, що мають деяку курку, платять по 15 яєць за 1 кг. чорної муки. Бульба стара змерзла, а молода не доспіває — одним словом повна господарська і соціяльна катастрофа. Найбільше голодують такі села: Сянки, Вешова, Яворів, Бітля, Комарники, Либухора, Красне, Должки, Завадка, Вагновате Кривка, Гусне, Бателка, Турочки, Бориня, Присліп, Шумяче, Волосянка, Ясінка Масьова, Кіндратів, Турка Горішня і ін.

У звязку з цим важким положенням пос. *Величкович* інтервенював недавно у воєвідстві, яке на днях вислало туди два вагони муки, а дня 19. липня ц. р. той-же посол був принятий в цій справі на авдієнції у міністра суспільної опіки, якому подав до відома важке положення Бойківщини, головно в турчанському і скільському повіті.

—

Як це було?

Буквальний текст заяви амб. Скірмунта у звязку з ревеляціями о. мітр. Войнаровського про спробу польсько-українського порозуміння у 1921 р.

У ч. 151. „Діла“ з 12. ц. м. помістили ми статтю о. мітр. Тита Войнаровського п. н. „Спроба польсько-українського замирення в 1921 р.“, як відгук на брошуру гр. Лося п. н. „Про конструктивну політику на Черв. Русі“ і на заяву у цій справі през. д-ра Костя Левицького. Ми зазначили тоді, що ту статтю друкуємо з огляду на її історичну вартість, не входючи в оцінку політичних моментів та не торкаючися політичних висновків ш. автора.

У ч. 157. „Діла“ з 20. ц. м. у замітці п. н. „Як це було“ зазначили ми факт появи відповіди на ті ревеляції о. Т. Войнаровського — польського амбасадора у Льондоні Скірмунта, міністра закордонних справ у часах, про які згадує о. Войнаровський. Одначе ми подали лише короткий зміст тої відповіди, реферуючи теж на підставі змісту, а не з оригінального тексту — що й у редакційній примітці зразу підкреслили. З огляду на велике зацікавлення цією справою, яке викликала вже зреферована нами у свій час брошура графа Лося, подаємо нині повний текст відповіди п. Скірмунта, не забираючи ще у цій справі, як і досі, ніякого голосу.

Отже п. Скірмунт говорить таке:

„Факт, який наводить о. мітрат Войнаровський, є вже стільки років позаду, що сьогодні важко пригадати собі всі обставини, які товаришили тій справі. Але знаменито памятаю, що польський уряд з ніякою просьбою посередничити між ним і т. зв. українським урядом Петрушевича до о. мітрата Войнаровського не звернся. Зате правдою, що о. мітрата Войнаровського поручив гр. Станислав Лось як прихильника порозуміння і польсько-української згоди та що він відвідував мене, щоби довідатися, чи польський уряд готов піти на деякі концесії для українців.

„Я виложив тоді свому співбесідникови погляд польського уряду, який готов був дати українцям деякі уступки в справі автономії і університету, якщо група Петрушевича зліквідує свою боротьбу проти Річипосполитої і стане на ґрунті льояльної громадянської співпраці в рамах польської державности.

„О. Войнаровський будучи, в чому не мав причини сумніватися, щирим прихильником погодження українців з Польщею, поїхав з власної ініціятиви до Відня, обманюючи себе, що переконає Петрушевича про доцільність зближення з польським урядом на засадах, які я висловив.

„Твердження о. мітрата Войнаровського, мовто „тодішній польський посол при австрійськім уряді у Відні, Шарота, дістав від свого уряду письменні інструкції, щоби на випадок навязання польсько-українських розмов зложив заяву, що єдиною справою, яку польський уряд виключає з дискусії, є справа суверенности над Східною Галичиною, а про всі інші справи можна дискутувати“ — є помилкове.

„Посол Шарота ніякої подібної ані письменної ані устної інструкції не дістав, бо взагалі не було передбачене, щоби він навязував якісь польсько-українські розмови або складав якісь заяви. Також не було ще мови про те, що нібито польський уряд мав вислати „своїх уповноважених представників“ до Відня, чи куди інде, тим більше, що в кругах польського уряду з уваги на неприязнено-вороже становище Петрушевича і його групи не привязувано великої надії до ініціятиви о. мітрата Войнаровського, якого добру в цьому напрямку волю польський уряд зрештою доцінював“.

—o—

Українські представники в румунських законодатних установах.

Черновецький „Час“ приносить вістку, що по його інформаціям вибрані до *сенату* з загальної виборчої округи в Чернівцях *д-р Володимир Залозецький*, а в Сторожинці *д-р Денис Мекр Михальський*.

До *камери* (парляменту) вибраний правдоподібно *ред. Юрій Сербинюк*.

—o—

Новий політичний процес.

Під замітом приналежности до О. У. Н.

Дня 5 вересня ц. р. зачнеться перед львівським судом присяглих нова політична розправа за державну зраду проти учасників зїзду О.У.Н., що відбувся у Відні від 28. січня до 3. лютого 1929 р. На лаві обвинувачених засядуть: 1) **Зенон Пеленський**, журналіст, засуджений вже в бобрецькому процесі на 3 роки тюрми, 2) **Олесь Бабій**, поет і журналіст, 3) **Осип Бойдуник**, журналіст, 4) **Юліян Вассіян**, журналіст, 5) **Степан Ленкавський**, студ. Торг. Академії у Кракові і 6) **Евген Зибликевич**, журналіст. Трибуналові проводитиме радн. Ягодзінський, обвинувачуватиме прок. Мостовський. Розправа потреває кілька днів.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 23. ЛИПНЯ 1932.

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ. 2)

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ.

КАТІНКА.

Не знаю вже, хто порадив йому носити квіти Катінці. Були це звичайно рожеві або білі троянди, біло-голубий бузок або непорочно свіжі нарциси. Тямлю, одного дня приніс кілька галузок вишневого цвіту і став їх сам укладати у вазоні. Було це велике, весняне японське свято і Сокічі був дещо розсіяний і церемонний.

Катінка приймала квіти з рук японця звичайно зі словами:

— Глянь Шарку, він знову квітів мені приніс.

— Це дуже похвальна звичка — хвалив Шарко.

Буває Сокічі сидить у них у куточку, дивиться уперто на Катінку і мовчить, довго мовчить. Шарко маже пензлем свої полотна і посвистує щось крізь зуби, а Катінка вештається всюди вся жива, скрізь привабна, як втілене життя. Але бувало також, що Сокічі забере собі самому все життя всесвіту і впаде між них, мов тріпотливий струмок між інертне каміння і стане балакати. Уста йому не замикаються, а все своїм французько-японським жарґоном, що його важко зрозуміти, хоч ниточку сенсу вловити. Шарко і Катінка дивляться тоді на нього, як на дивоглядного звіря, що по людському балакав, обласкавленого Парижем, а проте ще дещо вовчого і мовчать.

Потому прийшли гарячі дні літа, а разом з ними і Катінчине знайомство з японцем вийшло на волю. Вона була моделькою в одного-другого артиста і Сокічі, після скінченого позування, відводив її додому. Часом обірвалося йому від Катінки при цій нагоді; накричала вона його добре або й дала пова вуха. Але з деякими штовханцями так солодко жити.

Коли Шаркове співжиття з Катінкою доходило вже до абсурду, одноманітністю своїх буднів і довготою, почало скидатися, як дві краплі води на звичайненьке подружжя найнуднішої на світі міщанської пари, поява Сокічія стала дуже бажана. Мущини мало цікавили Катінку. Вона мала своє минуле, свої амбіції, своє східне, російське інкогніто серед паризького середовища. Вона жила ніби в окремому світі думок, бажань і гордощів. Проте поза поріг цього Катінчиного світа вдалося пролізти нашому японцеві. Може тому, що мав жовту шкуру й оригінально було показуватися з ним серед людей. Є жінки, що мають своїх папуг або малпяток, чому-ж Катінці не мати свого японця? Але Сокічі мав іще великі чорні очі. Може вони провинились дивною симпатією Катінки до нього.

Як-не-як було, Шарко насторожив уха. Вже нераз дехто з малярської братії з явною іронією називав Катінку його жінкою. Це починало дратувати його. Але Катінка мала в нього свої окремі права, що їх не могли мати інші дівчата Монпарнасу. Тому Шарко хопився хитрощів.

II.

Побачення було призначене в малому шоферському бістро „Зілала“. Навіть ця наводила думок про майбутнє.

Коли Сокічі попав на призначене місце, Шарко вже чекав його. Він був прибраний як у далеку дорогу, у руці баламкалася товстенька валіза.

— А вам куди їхати? — здивувався Сокічі.

Шарко відповів не зараз. Він попросив японця сісти і замовив дві чарки коняку. Відтак стиснув йому руку, закашляв і пильно вдивляючися в його очі:

— Їду у подорож навколо світа

— Невжеж? — здивувався ще Сокічі.

— Так.

— І у Ніппоні будете? — блиснув очима японець.

— Не зараз — закашляв тамтой.

Мовчанка. Шарко думав над тим, що ще сказати, а японець цікаво йому придивлявся.

— Може літаком? — знову впав запит.

— Ні, зовсім ні! кораблем, очевидячки. Їду на два роки.

І мірив зором враження своїх слів.

Але Сокічі думав про Катінку, тільки не смів запитати. Він бачив її не далі, як два дні тому та нічого не знав про Шаркові проекти. Він поволі сербав коняк із чарки і чекав на пояснення.

— Бачите, мистця світ кличе, простір.

Шарко дивився тепер через вікно.

— Багато надій звязую з цією мандрівкою. Малюватиму... Перший етап Мартиніка, потому Тихий Океан...

Вулицею проходило двоє дівчат і голосно сміялося; так безжурно і вперто, що ставало дивно. Це збентежило Шарка і він примкнув вікно. Стало тихо.

Що діється в Українськім Науковім Інституті в Берліні?

Як заступник голови Кураторії Українського Наукового Інституту в Берліні подаю відповідь на запит: „Що діється в Українськім Науковім Інституті в Берліні?", запит, який „Діло" назвало „поважним обвинуваченням німецького вченого". („Діло" з 10. липня 1932 р. ч. 150)

Твердження бувшого члена кураторії проф. д-ра Васмера, начеб то „в літі 1931 р. виявилися при проводі Інституту у широких розмірах ненаукові впливи, які утруднили та вкінці повсім виключили заслужену працю в Інституті пп. Дорошенка і Залозецького" — не відповідає дійсности.

Провід науковою працею Інституту до 31. грудня 1931 р. спочивав виключно в руках проф. Дорошенка, якому ніколи ніхто не ставив ніяких перешкод в розвитку наукової діяльности.

Кураторія Українського Наукового Інституту в Берліні, яка протягом цілого часу його існування збирала фонди для ведення його діяльности, мусіла літом 1931 р. ствердити, що з огляду на загальну фінансову крізу, вона потрібних коштів для ведення Інституту в давному розмірі збирати не зможе. Зменшення приходів Інституту наступило так раптовно, зобовязання з давних часів були такі великі, що презідія кураторії змушена була з 1. січня 1932 р. виповісти всім дійсним членам Інституту (Дорошенко, Мірчук, Кузеля і Залозецький) як також і всім асистентам (о. Вергун, Володимирів, Крупницький, Кучабський), а скількість звичайних стипендій зменшити до 6. В наслідок цього матеріяльного положення проф. Дорошенко покинув з кінцем 1931 р. Берлін і перенісся на постійний побут до Праги; проф. Мірчук, який після виїзду Дорошенка перебрав провід Інститутом і д-р Кузеля *працюють від тоді аж по нинішній день без ніякої оплати.*

Що наукова діяльність Інституту, не дивлячись на майже цілковиту відсутність матеріяльних засобів, обмеження дійсних членів Інституту до 2 осіб, і на цілковитий брак асистентів, яких раніш бувало і 7 осіб, не тільки не стратила на своїй науковості та інтенсивності, але, навпаки, виявила в порівнанні з попередніми роками більшу активність у напрямі скріплення звязків із закордонними науковими чинниками, ясно доказує звіт з діяльности Інституту за час від 1. січня — 31 липня 1932 р.

Щоби усунути всякі сумніви, передав Український Науковий Інститут цілу справу на розгляд Українському Академічному Комітетові в Празі, як найвищій установі, що обєднує всі наукові інституції за кордоном, та якого членом є сам Інститут.

На закінчення мушу дати вираз одному прикрому почуванню: Українська преса не цікавилася досі цілковито тим, як Інститут здобував кошти, щоби втриматися у часи такої тяжкої крізи в цілому світі та головно у Німеччині, натомісць підняла „поважні обвинувачення", не поінформувавшися у самого джерела, як тільки найшовся один чоловік, що з особистих мотивів підніс ці неоправдані закиди.

Олександер Скоропис-Йолтуховський.

•

Від Редакції: Поміщуючи льояльно повищого листа без усяких змін, згідно з бажанням автора, яке він висловив в окремому листі до Редакції, вважаємо за відповідне зазначити ось що:

1) Ми, а з нами ціле українське громадянство, ставились завжди і ставимось надалі з найбільшою прихильністю, признанням і зрозумінням для *наукової* праці кожної української установи поза межами рідного краю без огляду на політичний світогляд осіб, які безпосередньо в даній установі працюють, чи нею піклуються.

2) Проф. Васмер є надто поважною науковою силою, щоби можна було знехтувати його закиди, тим більше, що ми не могли не видрукувати його прилюдної заяви, як б. члена кураторії Українського Наук. Інституту у Берліні; закид, що проф. Васмер кермується „особистими мотивами", є занадто поверховний і не зовсім переконуючий, одначе ми не були і не є обовязані переводити в таких справах слідства.

3) Дозволяємо собі назвати щонайменше неделікатністю випад у сторону української преси, та ще й у листі для тої преси призначеному. Зокрема, що торкається „Діла", наше відношення до У. Н. І. у Берліні можна було найкраще пізнати по тих постійних вісточках про діяльність У. Н. І., які „Діло" друкувало й друкує. Фінансовою сторінкою У. Н. І. українська преса не мала обовязку ані змоги цікавитися хоч би тому, що кураторія У. Н. І. ніколи не верталася за матеріяльною підтримкою до краю і що — врешті — край такий висяжений матеріяльно, що такої підтримки нині дати не міг би.

4) Співчуваючи щиро зі скрутним матеріяльним становищем „Наук. Інституту" не можемо не висловити свого здивування, як його кураторія може говорити поважно про його наукову працю, коли *весь* Інститут має тепер тільки... двох дійсних членів. Не сумніваємось, що незалежно від матеріяльного становища „Наук. Ін. не стояли якісь інші мотиви, що з науковою працювати і інші вчені, як працюють в інших аналогічних установах, якби на перешкоді до цього не стояли якісь інші мотиви, що з науковою працею не повинні мати нічого спільного.

—o—

Несподівана димісія італійського уряду.

РИМ. (ПАТ.) Король приняв димісію кількох міністрів, а саме: мін. закордонних справ Ґранді, мін. фінансів Москоні, мін. освіти Ґуліямо, мін. корпорацій Ботаї і мін. справедливости Рокко. Одночасно король іменував Мусоліні мін. закордонних справ і корпорацій, мін. справедливости посла і ректора університету в Римі де Франческа, мін. фінансів посла Ґуіда Юнґа, а мін. освіти посла і проф. університету в Палермо Ерколе. В Льондоні здогадуються, що причиною димісії Ґранді було те, що Ґранді не знав нічого про сподіване заключення англійсько-французької умови в Льозанні.

—o—

Наглий суд у Сяноці.

Епільоґ ліських подій.

Другий день розправи.

В четвер, 21. липня ц. р. у другому дні розправи зацікавлення процесом збільшилося. На початку розправи, яка почалася в 9. год. рано прийшов до голосу обор. посол д-р С. Баран, який в довшій промові умотивував кілька внесків, аби трибунал: 1) покликав на свідків львів. воєводу д-ра Ружецького, його заступника Дигдалевича, б. ліського старосту Верштайна, адв. д-ра Романа Вітошинського з Ліска, посла Гриня Тершаківця і посла Матчака, щоби вони вияснили тло подій у селі Лобізві в дні 30. червня ц. р. та ствердили, що причиною трагічних подій не була ані українська націоналістична агітація, ані комуністична агітація, лише жахлива нужда населення, темнота і незрозуміння т. зв. „свята праці"; 2) покликав на свідків посла Тершаківця і Матчака на ствердження обставини, що головною причиною трагічних подій у у Лобізві і в інших селах ліського повіту, були безнастанні шикани селян поліцією та сторожів державних лісів, які ріжнородними донесеннями до суду і адміністраційної влади, себто до староства в Ліску довели до того, що селянство обложено адмін. карами; 3) покликав на свідків воєводу д-ра Ружецького, його заступника Дигдалевича і б. ліського старосту Верштайна на потвердження обставини, до яких розмірів дійшли трагічні випадки в ліському повіті в днях від 21. червня до 10. липня ц. р. і в яких саме селах ліського повіту покористуванося зброєю, та скільки жертв трупів і ранених було між населенням, а скільки між поліцією та військом; 4) покликати на свідка адв. д-ра Романа Вітошинського, який негайно по подіях у селі Береги Долішні, себто перед трагічними подіями в селах Лобізва і Телешниця Сянна, звернув увагу ліському старості Верштайнові, аби заспокоїв селянство відозвами і відповідними зарядженнями і не допускав ніяких репресій з приводу потарбовання селянами в Берегах Дол. рільного інструктора Земби, бо це лише розбурхає пристрасти селянства і може довести до катастрофи. І дійсно занедбання цих заходів довело до трагічних подій. Вкінці просив обор. д-р Баран переслухати як свідків старосту Верштайна і заступника воєводи Дигдалевича на те, що успокоюючі відозви розкинено з літака в ліському повіті щойно 5. липня ц. р. себто вже по трагічних подіях. Трибунал по нараді відкинув усі внески обор. посла д-ра С. Барана і лише допустив внесок обор. д-ра Розенблят-Ґута (який боронить обв. Міхала Малецького), на переслухання як свідка Сухого.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Опісля трибунал переслухував свідків, які обтяжують головно **обв. Дуника,** Мадея і Малецького.

На тому перервано розправу до пятниці, коли то трибунал видасть уже пополудні присуд.

КАТ У СЯНОЦІ.

В четвер приїхав уже до Сянока кат Мацейовський.

ОСТАННІ ВІСТИ

В ОБОРОНІ ПЕРЕД ПЕРЕВОРОТОМ КОМУНІСТІВ.

БЕРЛІН, 21. 7. (ПАТ). Канцлер фон Папен в середу промовляв до радія і вияснив основні причини, які склонили през. Гінденбурґа оголосити розпорядок, що обмежує автономію Прус. Головною причиною іменування урядового комісаря для Прус було зміцнення і поглиблення небезпеки комуністичного перевороту. Комуністична партія поширює розклад серед війська і поліції, підважує релігійні, моральні і культурні основи нім. народу та послуговується насильством і вбивствами у партійно-політичній боротьбі за допомогою своїх нелегальних терористичних організацій. Тому обовязком уряду було покласти межі між явними ворогами держави і тими партіями нім. народу, що борються за загальне добро держави. Центральний нім. уряд обмежив автономічні права пруського уряду щойно тоді, як виявилось, що спільний фронт комуністів і соціялдемократів у передвиборчій акції вплинув на потягнення пруського уряду. Саме в Прусах комуністи зросли на силах і почали загрожувати публичному ладі. Пруський уряд не поробив ніяких заходів, аби зліквідувати ці терористичні комуністичні організації і тому підривав авторитет держави. І тому нім. центральний уряд не слід обвинувачувати в нарушенні автономії Прус, бо тих засобів уряд хопився лише тому, аби піднести авторитет держави та завести публичний спокій і лад. Тому, що пруський мін. внутрішніх справ відмовився уступити з уряду, оголошено стан облоги у Берліні і Бранденбурґії, який потреває до часу привернення нормальних відносин.

КРІВАВІ СУТИЧКИ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 21. 7. (ПАТ). Біля півночі комуністи почали будувати барикади в східних дільницях Берліна, стріляючи до поліції. Поліція відстрілюючися вбила комуніста, а кількох поранила. Теж у Гамбурґу, Штетині і Гельзенкірхе дійшло до крівавих сутичок між гітлерівцями і комуністами. Є вбиті і ранені.

ПРИСУД ҐОРҐОНОВОЇ ЗНЕСЕНИЙ.

Найв. Суд у Варшаві по переведеній розправі в четвер 21. липня ц. р. зніс присуд кари смерти Ґорґоновій і доручив окружному судові в Кракові видати новий присуд. Розправа Ґорґонової відбудеться в Кракові теж перед судом присяглих.

— Напишете? — кинув машинально Сокічі.

— Само собою — згодився відразу Шарко і після цього: — Не забудьте заходити до Катінки. Треба розважати дівчину, щоби не нудьгувала..

— Добре, будьте спокійні! — щиро зрадів японець. О, цим не журіться!

— Спасибі вам!

Шарко міцно потрясав рукою Сокічія: — Памятайте!

Встав. Може нагадав собі добру Катінчину салатку, що її більше не зможе їсти, бо викривив чогось обличчя. На стіні годинник бив 3-ю годину пополудня.

— Прощавайте!

Шарко стиснув руку японцеві.

— Ви берете тільки цю валізу? — дивувався Сокічі знову.

— Ні, якже ж так? — засміявся тамтой. — Усі річи вже відійшли до порту.

Він глянув востаннє на японця. Але Сокічі мав такі невинні очі, здавалося майже жалував за Шарком, за його широкою вдачею, грубими жартами, може ще й за речами. І Шарко, потрясувши ще раз рукою японця, вважав за потрібне додати:

— Завішаю вам мою Катінку. Не забудьте часто відвідувати її. „Цього повинно бути доволі" — подумав і скоро відійшов.

За три дні з того часу писав уже до мене подякував з Пуатіє, де тимчасово поселився, з запитом, чи Сокічі ходить до Катінки.

(Продовження буде).

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Священик і „Просвіта".

Невідповідальна робота одного духовника в турчанському повіті.

В ч. 138 „Нового Часу" з дня 26/6 1932 в дописах з Турчанщини вичитали ми, що парох Яблінки Нижньої о. Вовчик виступив з Виділу Філії „Просвіти" тому, що о. Федевич брав участь у похороні „стшельца". Справу „стшельца" в турчанському повіті й участь о. Федевича в похороні парубка — українця — висвітлив в „Ділі" посол Великанович. Тому й до неї вертати не будемо. Зате не можемо промовчати виступу о. Вовчика. Він одягається у тогу Катона моралі й оборонця „Просвіти" в той час, коли сам робить зовсім щось іншого та зовсім щось інше говорить. Маємо великі сумніви, чи робота о. Вовчика є кермована високими католицькими прикметами, чи звичайною особистою кириною. Лишаємо на боці факт, що своїми дописами в „Новій Зорі" довів до цілковитого розсварення українського громадянства в Турці до тої міри, як цього не було ніколи передтим. Може й це справа льокальна, але не є справою тільки місцевих непорозумінь засадниче відношення українського священика до „Просвіти".

У книгах Т-ва „Просвіти" о. Вовчик не фігурує як член „Просвіти", бо від 1928 р. не платив вкладок; отже можна зрозуміти його виступ із Виділу Філії „Просвіти". Колиж заходами люстратора Філії „Просвіти" в Турці люди в парохії о. Вовчика отримали до підпису статути на заснування читальні „Просвіти", тоді о. парох не то не підписав статутів, але робив труднощі, щоби тих статутів не підписано загалом. Колиж остаточно люди заснували таки читальню „Просвіти" в Яблінці Нижній, тоді о. Вовчик, замісць заопікуватися тою читальнею і мало-грамотному селу прийти з допомогою — як це роблять сотні наших священиків-українців, — йде на кириню у власному селі та щоби не допустити до розвитку читальні „Просвіти" (бо лише так треба розуміти цей вчинок) закладає другу читальню „парохіяльну". Що о. Вовчик до спілки з нашими національними ворогами нападає (святочне число „Нової Зорі") на наші національно-політичні партії, це лише причинок до „діяльности" того священика.

„Просвіта", яка поклала головні підвалини під національне освідомлення українських мас, — та сама „Просвіта", в якій працювали найкращі одиниці з поміж духовенства, — нині дочекалася кампанії та „конкуренційної" роботи від священика.

Але цей факт не є нині — на превеликий жаль — одинокий і тому вважаємо за вказане його прилюдно порушити. Бувають випадки, що священик має труднощі у праці Читальні (пр. Волинь), коли вона попала в цілості під вплив ворогів духовенства — (хоча розумний священик не дасть собі вирвати з рук впливу на село). Але в конкретнім випадку, де щойно Читальня закладається, нема ніякого оправдання, чому парох основує другу читальню, на те, щоби одна і друга була бездільна.

Як таку роботу назвати, оставляємо під осуд українського громадянства.

Григорович.

Зміна на становищі куратора львівської шкільної округи.

Вістка, подана нами за польською пресою передількома днями про уступлення куратора львівської шк. округи, п. Свідерського, справджується. П. Свідерський, після однорічного побуту уступає у тих днях дефінітивно, а на його місце приходить п. Ґадомський з Лодзі.

Пригадуємо, що перед яким роком польська преса заповіла прихід п. Свідерського як того, що мав в українському шкільництві дещо „зробити". Що-правда біланс однорічної його діяльности не надто для українців світлий. Реактивування двох приватних гімназій, що й без того, здається, було тоді польською державною конечністю, привернення назви „український" в урядовій переписці і ще кілька дрібничок — ось усе. Однак не тому згадуємо про це, бо й сподівання наші ніколи не були більші, ніж їх оправдала дійсність. Всетаки можна згідно з обективною правдою ствердити, що це була людина, яка бодай особисто поважно ставилася до української проблеми, розуміла її величезну вагу і до справ українського шкільництва відносилась без засадничого упередження, хоч і нічого замітно-позитивного не зробила. Під цим оглядом уступаючий куратор дійсно виріжнювався у ґалерії кураторів Л.Ш.О. Невідомо, чи може саме це стало причиною його відкликання, чи якась інша причина, в усякому разі дивними є закрутаси політики міністерства освіти, яке з такого складного і трудного терену, яким є львівська округа, забирає чоловіка, що сяк-так з ним умів зазнайомитися, та посилає нового, що у ньому зовсім не орієнтується. Незбагнені діла „високої" політики! Та, поживемо — побачимо. Може особа нового куратора допоможе розяснити загадку, якої арґумент про ліквідацію трьох шкільних кураторій у Польщі всеж не вияснює.

З орґанізаційного руху.

ПОВІТОВА НАРАДА В УГНОВІ.

Дня 30. червня ц. р. скликав Повітовий Комітет в Угнові повітову нараду. Прибули відпоручники 21 сіл Угнівщини. На порядку нарад поставлено справу переведення в повіті сильної і меткої політичної організації. Нарадою проводили голова П. Н. К. о. Олександер Трешневський і члени ПНК д-р Володимир Петришин і Володимир Бас. Уложено плян праці на найближчий час, переведено розподіл поодиноких рефератів і намічено ряд віч і нарад по селах. Ожилена і ділова дискусія, ведена головно селянами, дає ще один доказ, що заінтересування політичними справами є на селі велике, а господарська скруга не лише не тамує його, а навпаки ще й оживляє.

ДОВІРОЧНА НАРАДА В КАРОВІ.

Дня 3. липня ц. р. влаштовано політичну орґанізаційну нараду УНДО в селі Карові. На нараду прибули члени Повітового Народного Комітету д-р Володимир Петришин, Михайло Лемеха та Володимир Бас а для виголошення реферату посол Володимир Кохан. На нараду зібралася більша скількість громадян Карова, в тому старші, молодь і жіноцтво. Нараду відкрив голова громадського гуртка УНДО Андрій Сайчук. Проводили Андрій Сайчук, Онуфрій Баґрій і Евдохим Кот. Посол Володимир Кохан виголосив реферат про вагу політичної орґанізації і її значіння для розбудови інших ділянок життя. Член Повітового Народнього Комітету Володимир Бас представив зібраним плян партійної орґанізації і поставив внесок на доповнюючий вибір місцевої Партійної Управи.

Після переведеної дискусії вибрано місцеву Партійну Управу з п. Андрієм Сайчуком як головою. Відспіванням національного гимну покінчилася ця ділова нарада.

ДОВІРОЧНА НАРАДА В ДЕНИСКАХ.

Дня 6. липня ц. р. скликано довірочну нараду УНДО в орґанізаційних справах в селі Денисках. На цю нараду приїхали члени угнівських ПНК д-р Володимир Петришин, Володимир Бас і мґр. Лемеха. Учасників було около двісті осіб. Реферат виголосив посол Володимир Кохан. На внесення п. Володимира Баса вибрано з між присутніх громадян громадську партійну управу УНДО. На внесення одного з присутніх ухвалено резолюцію, що одобрюють дотеперішню працю політичного проводу УНДО й Української Парляментарної Репрезентації. На кінець обговорено ряд важних місцевих справ, зокрема плян праці в громаді. Досі Дениска мали марку сельробівської станиці, але цей погляд виявився неправдивим. Громадяни Денисок закладають читальню „Просвіти" і Кружок „Рідної Школи".

ДОВІРОЧНА НАРАДА В ЖУРАВЦЯХ.

Повітовий Народній Комітет в Угнові скликав в день 5. липня ц. р. довірочну нараду в селі Журавцях. На нараду прибуло 127 осіб. Від Повітового Комітету УНДО приїхали на нараду д-р Володимир Петришин, Володимир Бас і Гриць Пушкар. Нарадою проводили місцеві громадяни Тимо Ванчосович і Кость Біла. Реферат виголосив посол Володимир Кохан. Він представив незавидну долю селянства під теперішню пору та конечність орґанізації його на всіх ділянках. Переведено вибір місцевої партійної управи УНДО. Головою став Тимо. Одноголосно ухвалено ряд резолюцій про довір'я проводові УНДО і Українській Парляментарній Репрезентації. Треба на цьому місці піднести, що Журавці були до недавна під сильним впливом сельробівських елементів з сусідньої Любичі. Велике признання належиться місцевим громадянам, які проводять кооперативну працю. Вислідом тої праці є величавий кооперативний дім. Правда, що цей дім є ще задовжений, але треба надіятися, що ціла громада солідарно допоможе позбутися тих довгів

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 1880-і

— **До Передплатників „Свободи".** Редакція і адміністрація „Свободи" просить нас повідомити цим шляхом її читачів, що число „Свободи" з датою 24 липня із незалежних від Редакції та Адміністрації причин не вийшло. **Тому просимо його не реклямувати.** Найближче число появиться, як звичайно, з датою 1. серпня 1932.

— **Свято на Підлисю.** Т-во ім. Маркіяна Шашкевича в Золочеві повідомляє, що цьогорічне Маркіянове свято на Білій Горі в Підлисю відбудеться дня 7 серпня, а на випадок непогоди 14 серпня. У святі візьме участь Преосв. еп. др Іван Бучко.

— **Жнива.** В половині липня почалися у нас цьогорічні жнива. На жаль, майже одночасно з тим небо над нами покрилося хмарами, падуть дощі-зливи, бють громи, а градь вибиває у деяких околицях до тла людську працю. По інформаціям з терену жнив цьогорічний збір зaповідаєтьсу в загальному незле, в деяких околицях 25% краще, як минулого року. З одного морга збирають 7—10 кіп жита. Найгірше вигля-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ЛИПНЯ 1932.

ЯР. МАНДЮКОВА. 2)

Атракції над балтійським морем.

(Докінчення.)

Ледви ми віддихнули після відвідин „До Х-а", вже новий крик:

— Чи чули ви, в четвер буде перегляд німецьких національних строїв? Це зміцнює наш дух, обєднує.

І знову вулиці обвішані фестонами, мають прапори жовто-блакитні (цопотські барви) і червоні з двома хрестами.

Ще раз люди пхаються з усіх усюдів, а поліцаї з трудом прокладають дорогу.

Нараз чути музику й всі голови в один такт звертаються в сторону „Зеештрассе", звідкіля йде похід.

Поважно їдуть на конях лицарі ордену хрестоносців, у білих плащах, зі сталевими шоломами на головах, а далі герольди в попелясто-зелених однострoях з оксамитними капелюхами.

Кожен з них везе свій герб: східно-пруський, поморський, меклембурський, шлезвіг-гольштайн, шамбург-ліппе, тірінген і гессенський.

За ними великий віз цопотських рибалок у робітничих одягах зі сітями й лодками.

А далі, в поодиноких групах, за порядком, представники всіх німецьких племен: баварці, тирольці, шваби, альзатці, саксонці і т. д. Всі вони у святочних національних строях.

Найбільше подобалася всім група семигородців, яких одяги нагадують трохи наш народній стрій. Їхні вишивки, дуже скромненькі. Велику втіху мали всі, як побачили старих, грубезних баварців з ріжноколірними парасолями й люльками в зубах.

Весь цей похід під такт безнастанних витуків у честь Німеччини перейшов до „курґавзу", де поодинокі групи продукувалися своїми танцями, які до речі, зовсім незамітні.

На закінчення свята влаштовано штучні вогні.

Ніч. На морі показується сотні човнів, освічених ріжноколірними лямпіонами й ліхтарками, які довжезною ниткою тягнуться від Данціґу аж до Ґдині.

Повітря спокійне, тільки чогось море дуже розбурхане й скажено кидає хиткими човнами. Вони зріґаються, лучать світла у дивоглядні геометричні фігури; тут видко зелену звізду, там жовту еліпсу, то червоний квадрат.

Рухливі хвилі, щораз змінюють імпровізовані узори то знову розбивають їх зовсім.

Точно в 10-тій годині гаснуть всі світла, чути кілька вибухів, а на тлі темного неба розприскуються ракети. Видко ріжноколірні зорі, які у повітрі міняються в інші фігури, летять стрункі світляні струї, наче водограї, злітають просто на нас фіолетні торoки, то червоні квіти...

А за кожним вибухом снується по небі білий димок, попереттиканий червоними то жовтими смугами, що укладається у дивоглядні форми.

Раптом крик: „Ходім під водограй!" і всі біжать, начеб мали гасити пожежу, скоренько, щоб дечого не пропустити.

Великий круглий басейн, в обіймах чарівних квіток, оживає. Бухнули струї води й рівним злітають униз. З підземелля, виходить русалка, жива-дійсна русалка, у серпанковому золотистому одязі й починає танцювати. Виляється, присідає, підскакує й ніби грається зі струями сріблистої води.

Русалка червоніє, а вода зеленіє й творить ся нова картина, яка за хвилину знов міняється.

Втомлена водяна княгівна зникає, тепер з цілою силою бє водограй угору, прибираючи круглі форми рухомих стовпів. Шумить вода, переливаються кольори...

З юрби чути оклики захоплення:

— Оо! о, шеп! вундершен!

І булиб так усю ніч пересиділи біля світляного водограю, якби ґрізні лискавки й громи на небосклоні не нагадали, що час утікати домів.

...дають жнива там, де було мало дощів. Щодо ...зимини, то у травні вигляди були погані; але ...пізніші дощі й тепло спричинили деяке поліпшення, так, що рахуються із середним збором ...пшениці.

— **Поліція розігнала кооперативну анкету.** Пишуть нам: На неділю 17 липня ц. р. скликав Повіт. Союз Кооператив у Підволочиськах усіх крамарів свого району на кооперативну анкету в справі пакування яєць та ведення кооператив. Одначе в часі анкети впала до салі нарад поліція, яка притримала всіх крамарів та кооператорів пп. Красноперу й Павлюка і потім відвела на постерунок. Не помогли ніякі вияснення на постерунок. Не помогли ніякі вияснення, що це кооперативна анкета. Щойно коли поліція випиталася на постерунку докладно, хто, звідки і за чим приїхав та що на анкеті говорено, звільнила всіх придержаних.

— **Новий режисер львівських міських театрів.** Директор львівських міських театрів Гожица заангажував на становище начального режисера львівських міських театрів відомого артиста й режисера у Варшаві Олександра Зельверовича. Контракт між ними вже підписаний.

— **Трагічний випадок на ловах.** Інж. Збігнев ..., урядовець тартаку в Завичі, пов. Калуш, стрілив замість до сернюка до 18-літньої Ядвоги ... Штогран, що збирала в лісі траву. Нещасна, ... не зважаючи на переведену в калуському шпиталі операцію, померла.

— **З хроніки пожеж.** У дні 14 ц. м. згорів у Вікторові, пов. Станиславів, дім Івана Ковальчука, вартости 600 зол. Причина пожежі: зла будова комина. — Дня 15 ц. м. згорів з тої самої причини дах хати Ілька Кедика в Делієві того самого повіту.

— **Один шинок на 200 мешканців.** Найновіша чехословацька статистика виказує, що в Чехословаччині є тепер 70.000 більших і менших шинків. У 1918 р. було на тій самій території кругло 50.000 шинків. Таким чином один шинок у Чехословаччині припадає пересічно на 200 мешканців.

— **Дівчата вчаться ліпше, як хлопці.** Провірка ...річних свідоцтв по середніх школах Праги виказала, що у всіх школах вийшли краще дівчата, як хлопці. І в чеських і в німецьких середніх школах хлопці дістали пересічно на 10% гірші ...нати, як дівчата.

— **Упадок вартости землі в Америці.** Вислід ...льного перепису, який недавно проголосило Цензусове Бюро у Вашингтоні, представляє образ значного спадку вартости землі. Коли число фарм у Злучених Державах зменшилось на 2.5 відсотків, а фармарське населення на 3.7 відсотків між 1920 і 1930 роком, то вартість фармарської землі упала 26.5 відсотків, або більше як четверту часть попередньої вартости. Перепис виказує основні дані американського рільництва: фармерського населення 1. квітня 1930 року було 30,445.000, а всіх фарм 6,288.648. Загально всі фарми займали 987 міліонів акрів землі, вартости 57,246,000.000 долярів, себто двадцять біліонів долярів менше, як 1920 року. Вартість фармерських забудувань упала 27.8 відсотків, знаряддя 8.2 відсотків, а живий інвентар 24.3 відсотки. Щодо розміру фарм, то число менших як три акри та більших як 5.000 тисяч акрів — збільшилося. Зате зменшилося число фарм, що займають від двацять до 499 акрів. Найбільше число фарм таких, що займають від 20 до 49 акрів землі. Впродовж одного року, а саме від квітня 1929 до квітня 1930, переселилося з міст на фарми 681 тисяч населення, а залишило фарми та перенеслося до міст у тому самому часі 372.500 людей.

— **„Република вужів“ у зоольогічнім городі.** В зоольогічнім городі в парку Бронкс у Ню Йорку заведено новість. Вужі дотепер були там за скляним дзвоном, а тепер дістали нагло свободу. Їм вільно виповзати на свіжий воздух, на сонце і сховатись серед каміння. Вони скористали з цього і почали розлазитись у всіх напрямах. Приповзли аж до води і кинулись у воду. Переплавивша, хотіли повзати дальше, але натрапили на стіну. Там уже були безрадні. На стіну не могли вилізти і мусіли вертатись. Цю новість введено під впливом вказівок зоольогічного городу з Льондону. Вужі, як і всяка тварина, можуть найкраще жити серед природи. Отже управа зоольогічного городу в Бронксі придумала спеціяльний острів, на котрім вужі мають свою „републику“.

Відозви й комунікати.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ЛЬВІВ.

Українське Фотографічне Товариство у Львові відкриває 31. жовтня 1932 р. в салях Національного Музею **виставку світлин города Львова** й отсим запрошує всіх світливців узяти в ній участь.

Правильник участи в І. виставці світлин Львова:

Виставка обіймає всякого роду бездоганно виконані світлини, яких тема дотичить Львова. Отже увійдуть тут мистецько виконані світлини, які показалиб: 1) красу львівського краєвиду та питоменности населення Львова, 2) мистецьке й наукове життя Львова, його научні установи і школи та працю в них, 3) портрети чільних діячів Львова, 4) стару й нову архітектуру в образі Львова, 5) львівське промислове й торговельне життя, гуртівні й подрібні крамниці з виставовими вікнами включно, 6) особливіщі, питомі Львову обходи, імпрези, розривки й т. п., 7) спортове життя і спортові грища Львова, 8) львівське товариське життя.

1) Світлини (формату найменше 13×18) треба присилати наклеєні на картонах; над відворотці написати звичайним олівцем: а) назвище, ім'я й докладну адресу світливця; б) назву картини; в) позитивну техніку; г) евентуальну ціну картини.

2) Остаїній речинець приймання світлин минає невідклично 1. жовтня 1932 р.

3) Добре опаковані світлини треба посилати як поручені друки на адресу: **Яр. Савка, Львів, вул. Баторія 24, партер.**

4) Рівночасно з висилкою світлини треба посилати на ту саму адресу беззворотне вписове 4 зол. (члени У-Фо-То тільки 3 зол.) та 0.50 зол. на відповідь.

5) Про одержання посилки повідомимо посилаючого листовно.

6) Про прияття світлини на виставку рішає безапеляційно жюрі виставки. У склад жюрі входять: д-р Степан Дмоховський, інж. Олександер Пежанський, д-р Микола Гнатишак, Богдан Скрентович.

7) Улагдженням виставки займеться виставовий комітет; його складають: дир. Ярослав Горалевич, д-р Степан Дмоховський, д-р Володимир Раставецький, Маріян Вахнянин, Богдан Скрентович, Ярослав Савка, Олександер Мох.

8) Комітет має право репродукувати та поміщувати в пресі поодинокі світлини, не даючи за те окремої винагороди їх авторові.

9) Автори трьох найкращих світлин будуть відзначені почесними грамотами, інші кращі світлини будуть преміовані. Спис премій подасть Комітет окремо.

10) По замкненні виставки Комітет зверне світлини їх авторам до 14 днів.

11) Всі картини зберігатиме Комітет з вимковою дбайливістю, не бере тільки відповідальности за шкоди, заподіяні в часі пересилки.

12) Надіслання світлин означає згоду пересилаючого на повищі умовини.

Всім світливцям, що бажають взяти участь у виставці, служить У-Фо-То темничкою, побільшаючим апаратом та літературою.

Дижури в домівці Товариства при вул. Ходоровського 15 що понеділка і суботи від 17—20 год.

Виставовий Комітет.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Володимир Карачевський, совітник Епископської Консисторії в Станиславові і парох у Чернятині, городецького деканату, упокоївся в Бозі по коротких терпіннях дня 19/7 1932 в 79 році життя. Похорони відбулися 21-го ц. м. в год. 8 рано. В. Й. П. 95 1-1

—o—

Дописи.

ЗАЛІЩИКИ. **(Вистава: „За Німан“. — „Свято Матери“. — Вечерниці. — Хор ревелерсів. — Сходини в справі купна городу для „Сокола-Батька“. — Реферат про політичне положення. — Вистава нар. мистецтва).** „Не скує душі живої і слова живого...“ Ці слова приходять на гадку, коли дивитись на тиху працю ідейних гуртків у Заліщиках та їх сусідстві. Потічок тої праці не глибокий, а всеж несе в собі оживляючу воду — несе з собою віру у краще завтра. За першу половину слід занотувати отсе: Заходом чит. „Просвіти“ в Заліщиках Старих, в якій гуртується і провід веде сама селянська молодь, відограно 3. 7. ц. р. оперетку „За Німан“. Успіх моральний був великий, матеріяльний слабший, хоча дохід призначений був на викуп площі під домівку чит. „Просвіти“, на якій тяжить ще невеликий довг — 35 дол. — Дня 7. VII. ц. р. відбулося заходом дуже рухливого товариства, а саме філії „Союзу Українок“, „Свято Матери“, яке стягнуло численну публику. Річеву промову виголосила п. Штенькова, убрана в мальовничий стрій села Торського. Хор села Заліщик Старих під управою молодого диригента п. Івана Ткачука відспівав удатно кілька пісень, як „Не плакати нам“ Кишакевича, „Чого мені тяжко“ Волошина й ін. На цім святі відіграли діти сценічний образок Бернякової: „На свято матери“, до якого чудові строї метеликів пошила п. Нуся Лисевичівна. — Дня 12. VII. ц. р. заходом того самого товариства відбулись у гарно прибраній салі „Народнього Дому“ вечерниці. Забава, в якій взяла участь інтелігенція, селянство й міщанство, пройшла коректно. Багато літників з корінної Польщі приглядалось гарним строям, складним танцям та подивляли зразковий порядок. — Дня 13. VII. улаштовано у Заліщиках концерт „хор ревелерсів“. Не є це поправді хор, а мужеський квартет, який в супроводі 3 мандолін і гітари відспівав удатно поважну скількість пісень. Програма концерту складалася з 3-ох частей. І. часть — це популярні народні стрілецькі пісні, як „Їхав стрілець на війноньку“, „Ой видно село“, „Гей там на горі“ й інші. II. часть — це модерна танкова музика: танга, бостони, фокстроти і т. д. III. часть найповажніша; є в ній твори українських і чужих композиторів: „Гуляли“ О. Нижанковського, „Гей у лузі“ Гайворонського, „Колисанка“ Шуберта й інші. Квартет дібраний, голоси звіспівані, виконання солідне, тому публика нагороджувала кожний виступ гучними оплесками. — В дні 14. VII. відвідав Заліщики радник Стеблецький зі Львова, який став фанатичним пропагатором купна городу для Сокола-Батька у Львові (Сокіл-Батько в 1934 р. буде святкувати свій 40-літній ювилей). Крім відбутих сходин відвідав п. радник Стеблецький деяких громадян особисто, щоб їм подякувати за дотеперішню підтримку та просити дальшої. — Дня 16. VII. відвідав Заліщики сенатор д-р Іван Макух і в невеликім гурті інтелігенції виголосив 2-годинний реферат про політичне положення українського народу. Говорив не як партійник, а як громадянин, що цікавиться всіма проявами політичного життя. Засувавши наше теперішне положення, закликав до видержання та до конструктивної праці в народі. — В неділю 17. VII. відбулося святочне отворення вистави виробів українського нар. мистецтва, в якій беруть участь: кооп. „Українське Нар. Мистецтво“ у Львові, кооп. „Гуцульщина“ в Косові й обі пані Кульчицькі з Перемишля. Годинний прецікавий реферат виголосила відпоручниця кооп. „Українське Нар. Мистецтво“ зі Львова п. Павликовська. Представивши розвій нар. мистецтва на Вел. Україні, Буковині та в Галичині, вказала на ціль вистави, а саме популяризувати та піддержувати всі роди нар. мистецтва, пристосовувати зразки мистецтво до щоденних потреб і т. д. Більшість зібраних експонатів — це вишивки; репрезентовані тут гельоти: Яворів, Жовква, Сокаль, Солотвина, Старі села, Долина, Товмач, Надвірна, Косів, Городенка, Чортків та Заліщики. Дальше йдуть килими, з яких головно килими п. Кульчицьких, взоровані на килимах ... та Заліщики. Дальше йдуть килими, з яких головно килими „Гуцульщини“. Заступлена також на виставі кераміка, різьба з дерева та народні строї. Вистава буде отворена до 15. серпня. Думаю, що хтось більше компетентний в тій справі пришле свої фахові спостереження. Вся праця, про яку отсе пишу, поглибилась би значно, якби станула до неї вся інтелігенція та ... молодь. А так, на жаль, не є. Багато з них відсепарувалось від нар. праці і „благоденствують“, тоді, коли інші під тягарем тої праці угинаються. **В. Ц.**

—o—

СПОРТ.

Станиславів. Пролом-Ґурка 5:1.

Змагання за мистецтво Б-кляси. Висока перемога „Пролому“ над сильним противником. „Пролом“ грав тактично дуже добре, при чому рухлива трійка нападу атакувала ворота противника просто з кожної позиції. Тому й акції нашого нападу увінчалися таким гарним успіхом. Якби дружина „Пролому“ грала була також розумно й доцільно цілий сезон, то здобулаб безапеляційно мистецтво Б-кляси у станиславівській підокрузі. Суддя п. Адам.

На цих змаганнях воротар „Ґурки“ Квецень так нефортунно кинувся під ноги грачеві „Пролому“ у хвилині стрілу, що дістав черевиком у голову. На щастя, у шпиталі Квецень прийшов зовсім до себе і на другий день вийшов з нього цілком здоровий. За грачем „Пролому“ нема найменшої вини, що посвідчив і суддя і вся безстороння публика.

Надвірна. Бескид II.-Гакоаг II. 8:1.

Висока перемога резерви Бескиду.

Самбір. Дністер-ТУР (Дрогобич) 3:1 (2:1).

Гарна перемога амбітної української дружини в змаганнях за мистецтво Ц-кляси над робітничою дружиною з Дрогобича.

„ДОВБУШ“ ВЕРТАЄ ДО І. КЛЯСИ.

В мин. неділю розіграла І. дружина „Довбуша“ в Чернівцях відплатні змагання з „С. F. R.“ („Залізничники“), які виграли 1:0 (0:0). Одинокі ворота стрілив Буш. Тимсамим наша дружина вертає по році знову до І. кляси (ліги) Буковини. Свою неділішну перемогу завдячує дружина „Довбуша“ невтомній праці, амбіції та залізній дисципліні, що її проявляла в часі цілого сезону. Так повинні працювати всі наші спортові дружини

Нові книжки й журнали.

КНИГОЛЮБ. Українське Т-во Прихильників Книги. Прага. Кн. I—II. 1932. (літографовано), ст. 80. Зміст: О. Безпалко: Перше закордонне видання творів Т. Шевченка. М. Мухин: Гетьман І. Мазепа в світовій літературі та мистецтві. І. Огієнко: Програм опису кириліських стародруків. Д. Дорошенко: Гете в українській літературі. С. Сірополко: Українська бібліографія на еміграції. Є. Вировий: Українська бібліографія в слов'янському бібліографічному каталозі рр. 1877—1881. С. Сірополко: Проф. Ченек Зібрт. (Некрольог). Проф. Юліян Романчук. (Некрольог). Рецензії: Новини чеської книгознавчої літератури. Miscellanea. Хроніка Т-ва. Бібліотечна справа. Видавничо-книгарська справа. Україніка.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР. Ч. 14. 15. квітня. Зміст: Д-р М. Холевчук: Що виказала контроля молочности в Балинцях. Кость Михайлюк: Хиби молока, що походять від зеленої паші. Інж. А. Романенко: Що робити з коровами, які дають мало молока. Д-р А. Моспанюк: Гострі предмети в шлунку у худоби. Петрик Гнат: Чого навчив мене наш часопис С. Г. Фостун Гриць: З оліцем в руках таки можна збільшити прибутки в господарстві. о. О. Фацієвич: Гриби = їх перетвори. Осип В[illegible]: Сушення грибів. М. Подоляк: Нрозгадані [illegible]. М. [illegible]ровський: Як самому робити вулики з солом. З життя товариства. Ріжне.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. VII. [illegible] за масло експортове та десерове пріма 5·20 зол., [illegible] літру молока 19—20 сот., літру сметани 0·90 зол., [illegible]яець 3·40—3·50 зол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Пятниця, 22. VII. год. 7.30 і 9.45 веч. Виступ варшавської „Банди".

Субота, 23. VII., год. 7.30 і 9.45 веч. Виступ варшавської „Банди".

Кіна.

АПОЛЬО: „Сила кохання".

КАСНО: „Жагуче кохання".

КОПЕРНИК: Чар Неаполю і Гарі Льойд.

ЛЕВ: „Скриті стріли" (Гут Джібсон) і „Зов молодости".

МАРУСЕНЬКА: Чар Неаполю і Гарі Льойд.

МІРАЖ: „Зайва жінка".

ОАЗА: „Романс кадета". „Ніч на пустині".

ПАН: „Присуд моря і Смолоскип".

ПАЛЯС: „Скандал батька і Романс у Біярщ".

ПАСАЖ: Кохання на пустині".

ПРОМІНЬ: „Любовниця гвардистів" та „Сіти на мужів".

СОНЦЕ: Через ферії нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Життя і майбутність жінки".

УТІХА: „В сітях зрадника і Брехня Ніни Петрівної".

ХІМЕРА: „Особиста секретарка".

Закордонне радіо.

Субота, 23. липня 1932.

Ляйпціг (259,3) 12.00, 13.15 Грам. плити. **Мілано** (331,4) 17.00—18.00, 22.00—24.00 Танкова музика. **Штрасбург** (345,2) 18.30—19.30 Комічна опера. **Штутгарт** (360,6) 10.00 Камеральний концерт. 17.00 Популярний концерт. **Букарешт** (394,2) 20.00 Концерт радіоорхестри. **Београд** (430,4) 19.30 Югославянські пісні. **Рим** (441,2) 20.45 Оперетка. **Брюсель** (509,3) 21.00 Симфонічний концерт. **Відень** (517,2) 16.15 Оперетова музика. 20.00 Веселий вечір. **Рига** (525,4) 19.30—12.30 Фавст. **Мінхен** (532,9) 19.05 Смичковий квартет. **Харків** (937,5) 14.30, 15.00, 20.00 Концерт. 17.45 Музика. **Москва** (1481) 15.00, 16.00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 14.00—15.00 Трансмісія з Берліна. 16.30—17.30 Концерт з Кенігсбергу.

Львівське радіо.

Субота, 23. липня 1932.

11.58 Час. 12.10 Пресові вісти. 12.20, 12.45, 15.10, 16.05 Грам. плити. 12.40 Метеор. комунікат, 15.00 Господ. комунікат. 15.40 Слуховище з Вильна. 16.40—18.20, 20.00—22.50 Трансмісія з Варшави. 18.20 Спів. 18.45 Віолинчеля. 19.15 Всячина. 19.30 Програма на слідуючий день. 19.35 Пресовий комунікат. 19.45 Програмова скринка. 22.50—24.00 Концерт мандолінової орхестри.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замість повідомлень про своє вінчання, яке відбулося дня 26. VI. ц. р. в Чорткові, складають Ярослава Яскуляк і д-р Богдан Макарушка 25 зол. на „Рідну Школу" і 25 зол. на Інвалідів УГА.

Прогульковців на посвячення Діточої Оселі на Остодорі біля Підлютого, проситься зголоситися в коop. „Вогні", вул. Костюшка 5/І. дня 23. VII., год. 1—13. Відїзд 24. VII., год. 7.30 рано. Збірка 6.30 рано в вестибулі двірця. Відїзд з Підлютого 25. VII. пополудн..

ВИКАЗ ЖЕРТВ

злежених в золотих на „Фонд Ветеранів" у II-му чвертьрічю 1932.

К. Багницький, Городенка 11, учит. А. Баландюк, Чижев 9, А. Бачинський, Калуш 6, О. Бачинська, Стрий 4, В. Бень, Запитів 8, І. Білобрам, Бурштин 4, д-р Д. Блавацький, Бібрка 15, С. Бріль, Тудорів 3, о. І. Брикович, Кривеньке 4, о. В. Венгринович, Ваньовичі 16, о. І. Винницький, Залісці 12, Г. і О. Вовки, Шешори 20, о. І. Гавриляшин, Лучиці 2.50, С. Гандзюк, Лубна 6.50, д-р Т. Гвоздецький, Липиця Дол. 5, інж. Д. Гевський, Мисловиці 5, В. Глібовицький, Шешори 16, П. Глібчук, Тчев 6, Т. Гоза, Перемишль 9, учит. О. Горбатий, Олькуш 9, учит. М. Гординська, Ваньовичі 16, д-р В. Гуркевич, Самбір зб. 76.20, д-р М. Гардецький, Кути 10, Т. Гогоц, Борислав 6, пр. І. Голембйовський, Станиславів 4, нот. В. Дяків 3, Д. Жук, Павлова 3, д-р А. Жуковський, Підволочиська 6, о. П. Задворняк, Дереваляни 10, проф. І. Заяць, Перемишль 6, д-р П. Зволинський, Болехів 9, М. Зубрей, Перемишль 6, О. Качанюк, Любомирка 3, інж. К. Кізюк, Кор. Гута 15, о. О. Кормош, Перемишль 5, учит. П. Костюк, Руда Пяб. 4.50, К. Котис, Перемишль 7.50, суд. В. Курилович, Добромиль 15, д-р С. Кушнір, Яворів 6, ем. упр. шк. С. Ларовський, Фільварки 3, д-р І. Левицький, Стрий 10, Ю. Левицький, Осмолода 9, канд. нот. Я. Левицький, Вишники 15, д-р М. Лепкалюк, Галич 5, о. С. Мазяр, Новосілки 3, А. Майка, Новосілка 25, д-р В. Маковський, Ліско 15, О. Максимюк, Катовиці 30, суд. Я. Марків, Бучач 6, М. Марко, Перемишль 2, Т. Мартинець, Станиславів 2, М. Михайлів, Рибник 10, д-р В. Моравський, Познань 5, О. Моровик, Красноїла 7.50, Л. Налуковий, Копичинці 9, П. Особа, Людвиківка 5, радн. Т. Пилипів-ський, Познань 2.50, д-р І. Рюжій, Миколаїв-Гаї 4, П. Романівський, Дучими 2, д-р М. Рожанківський, Калуш 30, О. Рудзицький, Городенка 59.90, д-р М. Сірко, Броди 10, інж. М. Скоропада, Тернопіль 9, П. Скочиліс, Сікож 6, Службовики ПСК, Стрий 125.50, П. Смаль, Борщів 15, о. К. Стисловський, Девятники 3, І. Строцький, Отинія 15, М. Терлецький, Станиславів 3, М. Тимків, Бабин 15, Тома Волиний, Тернопіль 3, д-р М. Фільц, Яворів 1, О. Хмара, Коломия 2, о. В. Чопей, Галич 3, о. Янович, Борщів 4.

Зі Львова: д-р В. Бабій 3, проф. М. Біган-Баздюк 3.50, П. Бакович 9, М. Біганський 4.50, Т. Білостоцький 1, д-р Р. Бідас 5, інж. М. Болнар 6, ред. О. Бодна-рович 2, М. Бойковський 2, д-р Д. Бречка 3, М. Бриликський 4, д-р Т. Бурачинський 12, В. Варивода 1.50, І. Васильк 6, В. Васильків 1, д-р І. Вегера 1, І. [illegible]тицький 1, д-р Войтович 4.50, д-р [illegible] Волошин 60, С. Волошиновський [illegible] Гаврилко 6, Ю. Галяревич 6, д-р С. [illegible]ницький 4, В. Гафткович 1, Г. Гладкий [illegible] д-р Б. Гнатевич 2, В. Головка 6, І. Гр[illegible]бир 6, І. Грещак 3, Я. Гузар 1.50, М. [illegible]бус 1.50, д-р І. Гижа 8, К. Гурам 3, д-р [illegible] Дашкевич 2, Г. Дмитрів 3, В. Ду[illegible] 3, інж. Г. Йовик 0.50, д-р В. Кал[illegible] інсп. М. Капуста 12, О. Карпінський [illegible] Д. Квасниця 6, В. Купріян 3, М. Кисел[illegible]ський 7, М. Клижкевич 6, В. Книшин[illegible] 6, інж. В. Коваль 6, М. Ковалюк [illegible] Г. Ковч 4, д-р М. Коноваленць 4, д-р [illegible] Кордюк 6, Я. Косонoцький 6, О. Кос[illegible] 9, інсп. П. Коцюба 3, В. Коцюбаc 4, д-р [illegible] П. Кривуцький 7.50, В. Кубачив 6, [illegible] Кудрик 5, М. Кузик 2, Л. Кульчицький [illegible] Д. Кульчицький 3, Р. Купчинський [illegible] о. д-р В. Лаба 10, д-р О. Лаврівський [illegible] І. Лада 4, В. Левицький 3, д-р Д. Ле[illegible]вицький 10, С. Левицький 2, О. Ле[illegible] 3, Л. Лепкий 4, д-р В. Лициняк [illegible] гин 0.50, д-р інж. В. Лукашевський [illegible] Луцький 30, С. Магаляс 12, д-р Б. Ма[illegible]рушка 2, д-р Л. Макарушка 7.50, проф. [illegible] Г. Макітра 6, д-р Л. Максимович [illegible] О. Малиновський 7.50, Я. Марків [illegible] І. Мартюк 6, інж. А. Мельник 4.50, А[illegible] Мельничук 6, П. Мечник 2, О. Ми[illegible] вич 4.50, Т. Миссак 3, ред. В. Мудрий [illegible] інж. Ю. М. Мудраки 5, дир. А. Му[illegible] 12, д-р М. Музика 10, Е. Мурин [illegible] Навроцький 4, дент. Я. Нас [illegible] Німчук 8, Л. Огоновський 4, д-р [illegible] лексишин 6, інж. І. Ольховий 6, [illegible] ховий 4.50, В. Онуфрик 6, М. Пазин [illegible] І. Пак 1, В. Паліїв 4, інж. А. Палій [illegible] П. Палійчук 6, В. Панькiв 10.50, [illegible] Паньківський 8, інж. С. Пастернак [illegible] д-р Я. Пастернак 4, П. Пасіка 6, [illegible] Петрів 3, П. Петрюк 1, інж. О. Пе[illegible]ський 2, К. Плетінка 2, проф. Ю. П[illegible]ський 3, П. Постолюк 2.50, Т. П[illegible] О. Радловський 12, інж. Р. Ра[illegible] 6, радн. Рожанківський 7.50, інж. [illegible] дик 9, д-р І. Рудницький 3, М. Ру[illegible] жий 4, інж. Л. Савойка 1, С. Са[illegible] І. Семнів 7.50, інж. А. Сербин [illegible] ненький 1, І. Стерюк 6, о. Стец[illegible] О. Тарнавський 1.50, інж. М. Т[illegible] 9, авт. м-р М. Терлецький 40, ред. І. Т[illegible] тор 15, С. Трач 2, С. Триш [illegible] вич 3, проф. Л. Турчин 2, С. Ус[illegible] ський 4, В. Фармига 2, І. Федак [illegible] стик 1, М. Хархаліс 1, І. Хоми[illegible] Е. Храпливий 6, д-р П. Цимбал[illegible] о. Я. Чемерис [illegible] 5, А. Ч[illegible] Чубатий 9, ред. Л. Чубатий 3, [illegible] Шепарович 15, інж. Ю. Шепарович [illegible] інж. Л. Шепарович 15, Ю. Шкрумеляк [illegible] д-р В. Юзвак 1.50, З. Юзичинський [illegible] І. Коваль 1.50.